

**Seminari permanent de recerca en Arxivística i Gestió de Documents de
l'Escola FUAB Formació**

Arxius i arxivística amb perspectiva de gènere

Remei Perpinyà Morera

9 d'abril de 2024

SUMARI

1. Marc conceptual
2. La bretxa de gènere als arxius: els silencis i les absències
3. Dones amb arxius: el rol de custòdia
4. Memòria dels feminismes i el col·lectiu LGTBIQ+
5. Perspectives de gènere als arxius
6. Iniciatives
7. A tall de conclusió
8. Bibliografia

1. Marc conceptual

- ❑ Destacats professionals de l'arxivística, influïts per corrents de pensament postmodernista, han qüestionat la neutralitat i l'objectivitat dels arxius i han destacat que aquests són resultat de la memòria hegemònica (Cook, 2001).
- ❑ Els arxius són construccions socials. (Schwartz & Cook, 2002)
- ❑ “Los lugares de memoria nacen y viven del sentimiento de que no hay una memoria espontánea, que hace falta crear los archivos, que hace falta mantener los aniversarios, organizar las celebraciones, pronunciar los elogios fúnebres, notariar las actas, parece que estas operaciones no son naturales” (**Nora**, 1984, p. XXIV).

1. Marc conceptual

Els arxius guarden una memòria fragmentada:

Archivalization: La elección consciente o inconsciente (determinada por factores sociales y culturales) para considerar que una cosa tiene suficiente valor para ser archivada (Ketelaar, 2001, p. 133).

1. Marc conceptual

Els arxius són el reflex d'una **societat patriarcal que ha arraconat o ignorat les dones:**

"Archives, since their very origins in the ancient world, have systemically excluded records about or by women from their holdings and, as institutions, have been willing agents in the creation of patriarchy by supporting those in power against the marginalized" (Schwartz; Cook, 2002, p. 16).

1. Marc conceptual

“Las voces de las mujeres cuentan historias diferentes a las de los hombres, y de esta manera se introduce una pluralidad de puntos de vista. Esta perspectiva también implica el reconocimiento y legitimación de «otras» experiencias además de las dominantes (en primer lugar, masculinas y desde lugares de poder). Entran en circulación narrativas diversas: las centradas en la militancia política, en el sufrimiento de la represión, o las basadas en sentimientos y en subjetividades. Son los «otros» lados de la historia y de la memoria, lo no dicho que se empieza a contar.” (Elizabeth Jelin, 2002)

1. Marc conceptual

- Hi ha una diferència entre les memòries dels homes i les memòries de les dones. Les dels homes estan en documents públics, testimonis judicials i en informes periodístics. Les de les dones narren els seus records.
- Moltes vegades narren la vida dels altres (marit, pare,...) perquè assumeixen aquest rol de la cura negant o silenciant la seva pròpia vivència.

1. Marc conceptual

- ❑ A la dècada de 2010 es publiquen estudis que promouen una visió crítica dels arxius des de la perspectiva feminista i que parlen d'introduir la perspectiva de gènere a la pràctica arxivística.
- ❑ Kate Eichhorn (*The Archival Turn in Feminism: outrage in order*, 2013)
- ❑ Els estudis de Michele Caswell i Marika Cifor (2016, ...) proposen aprofundir en el debat dels arxius i la justícia social no només a través d'un marc legal, sinó també a través d'un enfocament basat en l'ètica feminista i queer.
- ❑ Jenna Ashton “Feminist Archiving [a manifesto continued]: Skilling for Activism and Organising” (2017).

1. Marc conceptual

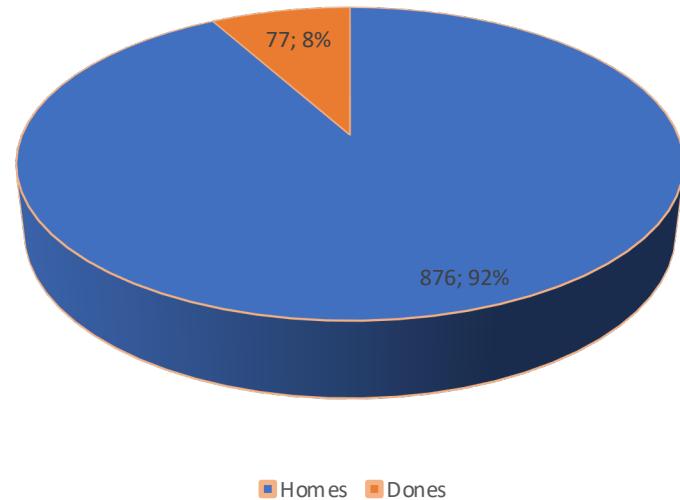
- ❑ A Espanya, estudi pioner a Galícia: Pereira Oliveira, Dolores, Olimpia López Rodríguez, and Mariám Mariño Costales. 2019. *Informe Sobre Os Arquivos Públicos En Galicia. Unha Perspectiva de Xénero e Feminista*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega.
- ❑ Treballs de Núria Jornet sobre la memoria dels feminismes (2016,...)
- ❑ Tesi doctoral de Adelina Codina *Fundamentación de Centro de Archivo de memoria del Movimiento Feminista* [Universidad Carlos III de Madrid]. (2019)
- ❑ Articles de Remei Perpinyà sobre la bretxa de gènere i el llegat documental des de la perspectiva de gènere (2016...)
- ❑ Treballs finals del màster d'Arxivística i Gestió de Documents relacionats amb la perspectiva de gènere. (des del 2019)

Clase del edificio.	Manz. 6 Isla.	Núm. de la casa.	Cuarto 6 piso.	NOMBRES Y APELLIDOS.	Edad		Naturales	DESTINO ó OCUPACION.	TIEMPO DE RESIDENCIA.		OBSERVACIONES.	SALIDAS.				
					Años.	Estado.			Años	Meses		Día.	Mes.	Año.	Para donde	
Para el tiempo.		3.	1.ª planta													
Valmana																
				Jorge Vique	36	id	id									
				Narciso Wyman	50	id	id									
				Pedro Vique	44	id	id									
				Joaquín	12	id	id									
				Martin id.	10	id	id									
				Maria id.	9	Solt.	id									
				Miguel id.	5	Solt.	id									
				José id.	5 meses		id.									
				Maria Torreyas	24	Solt.	id	Cruzada Isla Cara.	2.							

2. Bretxa de gènere: els silencis i les absències

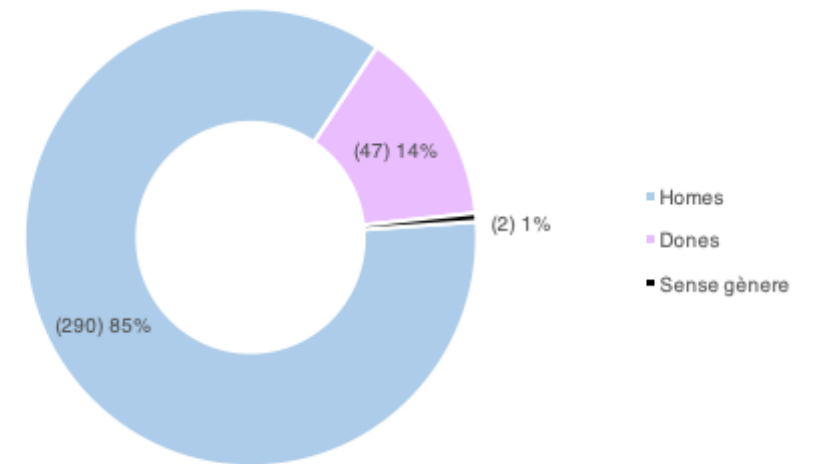
2. Bretxa de gènere: les absències

Fons de dones a Arxius en Línia
(agost de 2019) Font: Gomila, 2020

Dels 40 arxius comarcals de Catalunya, 14 no tenien cap fons de dones (dades de 2019) (Gomila, 2020)

Productors de fons personals de l'ANC en funció del seu gènere
(Dades de 2018). Font: Nanin, 2019.

2. Bretxa de gènere: les absències

Escassa atenció
de fons
d'organitzacions
feministes i de el
col·lectiu LGTB

- ❑ Els arxius públics en general, han prestat poca atenció als fons de les organitzacions feministes i del col·lectiu LGTB.
- ❑ “la mayoría de caudal documental del movimiento feminista se encuentra en paradero desconocido.” (Codina, 2019, 366)
- ❑ Aquestes organitzacions no han confiat en els arxius públics. Potser les militants tinguin presència com a represaliades i com a víctimes, però no tenen presència amb veu pròpia.

Lidia Falcón. CAT ANC 1-928 (foto: desc.)

DÉCLARATION
DES DROITS DE L'HOMME,
ET ARTICLES DE CONSTITUTION
PRÉSENTÉS AU ROI,
AVEC SA RÉPONSE

Du 5 Octobre soir;

A P A R I S,

Chez BAUDOUIN, Imprimeur de l'ASSEMBLÉE
NATIONALE, rue du Foin S.-Jacques, N°. 31.

1789.

DÉCLARATION DES DROITS DE LA
FEMME ET DE LA CITOYENNE,

*A décréter par l'Assemblée nationale dans
ses dernières séances ou dans celle de
la prochaine législature.*

P R É A M B U L E.

Les mères, les filles, les soeurs, représentantes de la nation, demandent d'être constituées en assemblée nationale. Considérant que l'ignorance, l'oubli ou le mépris des droits de la femme, sont les seules causes des malheurs publics et de la corruption des gouvernemens, ont résolu d'exposer dans une déclaration solennelle, les droits naturels, inaliénables et sacrés de la femme, afin que cette déclaration, constamment présente à tous les membres du corps social, leur rappelle sans cesse leurs droits et leurs devoirs, afin que les actes du pouvoir des femmes, et ceux du pouvoir des hommes pouvant être à chaque instant comparés avec le but de toute institution politique, en soient plus respectés, afin que les réclamations des citoyennes, fondées désormais sur des principes simples et incontestables, tournent toujours au maintien de la constitution, des bonnes moeurs, et au bonheur de tous.

En conséquence, le sexe supérieur en beauté comme en courage, dans les souffrances maternelles, reconnaît et déclare, en présence

2. Bretxa de gènere: les absències

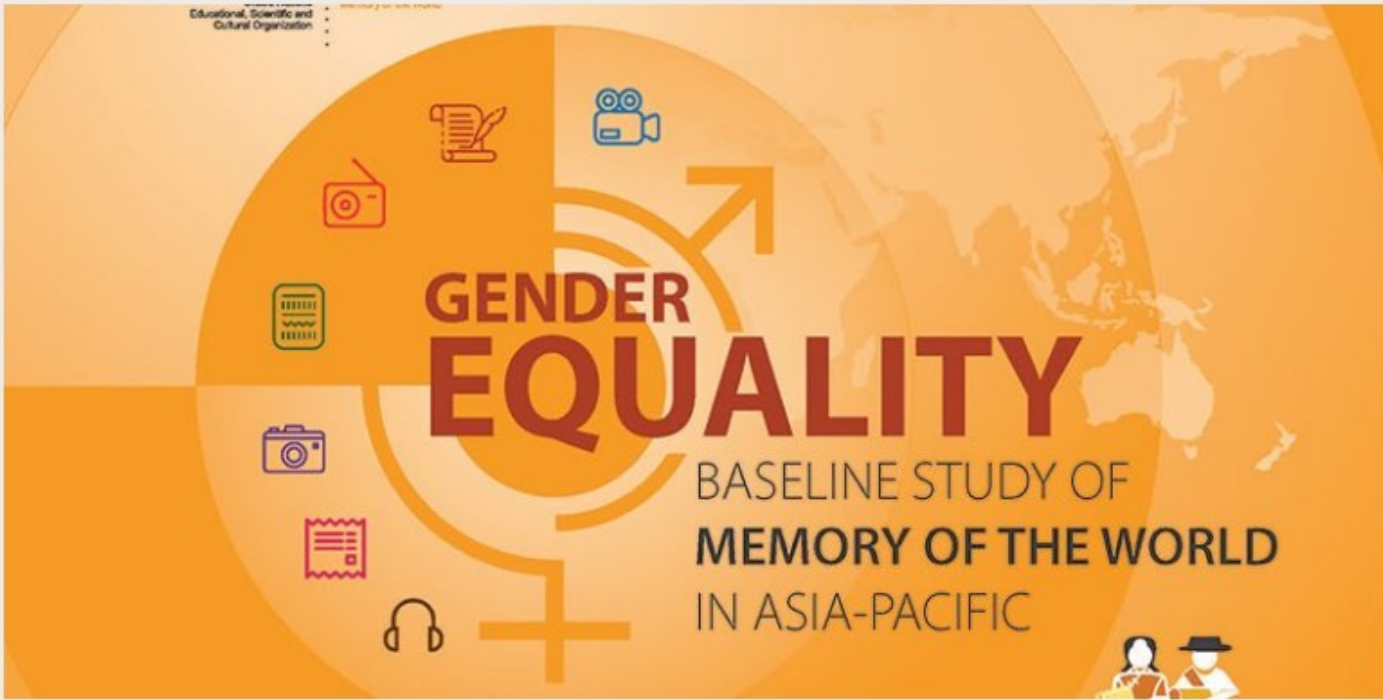

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Sustainable
Development
Goals

UNESCO Bangkok
Asia and Pacific Regional Bureau for Education

Gender Equality
BASELINE STUDY OF
MEMORY OF THE WORLD
IN ASIA-PACIFIC

Gender Equality Baseline Study of
Memory of the World in Asia-Pacific

26 Feb 2020

The graphic features a large orange circle with a female symbol (a circle with a vertical line and a cross) and a male symbol (a circle with an arrow) overlaid. The text 'GENDER EQUALITY' is written in large, bold, dark red letters across the center. Below it, in smaller black letters, is 'BASELINE STUDY OF MEMORY OF THE WORLD IN ASIA-PACIFIC'. The background is a light orange color with a faint world map. Various icons are scattered around the circle, including a radio, a document with a pencil, a video camera, a mobile phone, a camera, a calendar, and headphones. In the bottom right corner, there are small icons of two people sitting at a table.

2. Bretxa de gènere: els silencis

El silenci de les dones víctimes d'agressió sexual en conflictes armats.

Primera filmació coneguda (2017) de les esclaves sexuals de l'exèrcit japonès a Corea durant la 2a. Guerra Mundial.

2. Bretxa de gènere: els silencis

Els processos de tractament d'arxiu han augmentat la bretxa de gènere?

- ❑ El tractament dels arxius tampoc és neutral: com s'organitza, es descriu i es fa accessible. Així per exemple les dones han estat invisibles en els inventaris dels arxius familiars.
- ❑ Els processos de creació, conservació i arxiu tendeixen a perpetuar una imatge estereotipada del gènere, així com a invisibilitzar l'aportació de les dones.

2. Bretxa de gènere: els silencis i les absències

- ❑ Hi ha més fons personals d'homes que de dones. Això suposa una pèrdua irreparable en relació a les veus del passat.
- ❑ No es recullen dades desagregades per sexe per saber la magnitud de la bretxa de gènere.
- ❑ La forma d'organització dels arxius dificulta trobar informació relacionada amb les dones.

3. Dones amb arxius: un rol de custòdia

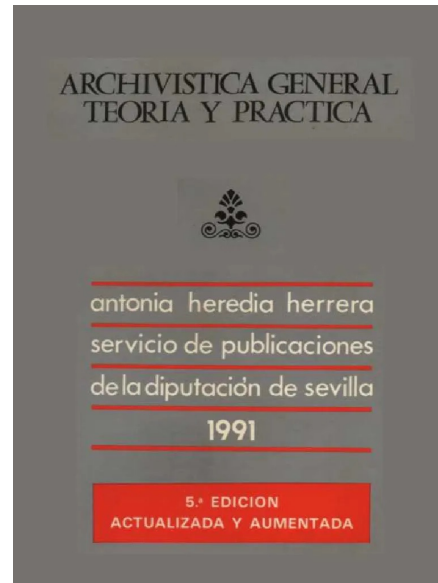
3. Dones amb arxius: un rol de custòdia

Carmen Pescador del Hoyo (1911-1990)

Antonia Heredia Herrera (1934)

Vicenta Cortés Alonso (1925-1921)

Olga Gallego Domínguez (1923-2010)

3. Dones amb arxius: un rol de custòdia

21. Personal dels arxius de Catalunya. 2015-2021

Personal de los archivos de Cataluña

Staff in the archives of Catalonia

Per categoria professional i per sexe

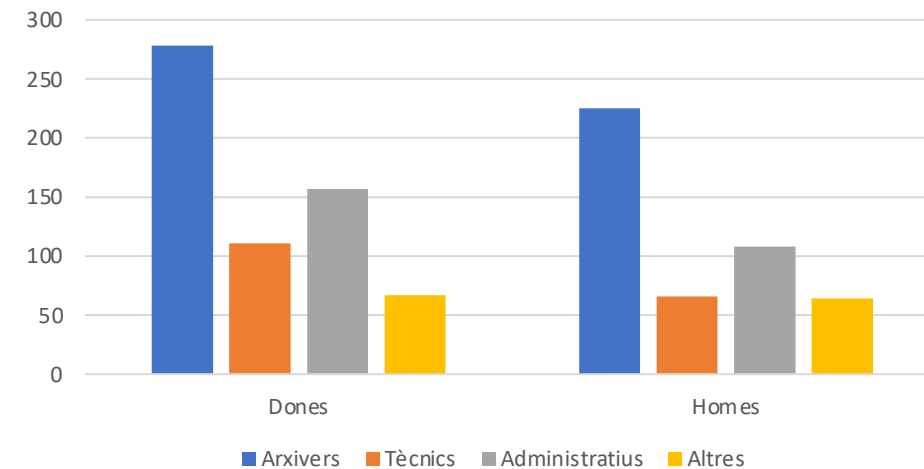
Por categoría profesional y por sexo

By professional category and by sex

	2015			2017			2019			2021			
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	TOTAL	%
Arxivers <i>Archiveros-Archivist</i>	301	301	602	345	260	605	262	252	514	278	225	503	46,7
Tècnics <i>Técnicos-Technical</i>	96	74	170	91	47	138	125	60	185	111	66	177	16,4
Administratius <i>Administrativos-Administrative</i>	167	107	274	174	94	268	145	99	244	157	108	265	24,6
Altres <i>Otros-Others</i>	94	146	240	77	116	193	88	83	171	67	64	131	12,2
TOTAL	658	628	1.286	687	517	1204	620	494	1114	613	463	1.076	100,0

Font/Fuente/Source : Departament de Cultura/ Departamento de Cultura/ Department of Culture

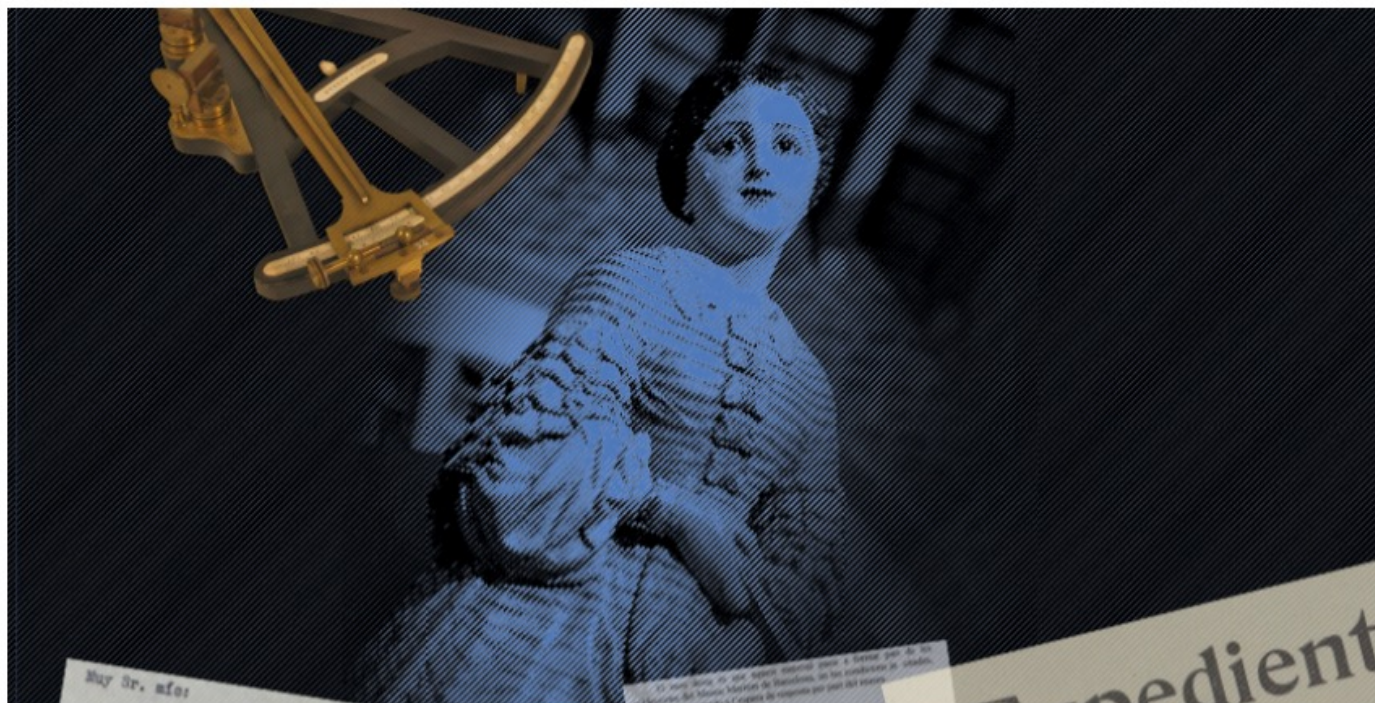
Estadístiques del personal dels arxius 2021

3. Dones amb arxius: un rol de custòdia

GOTES D'ARXIU. EL PAPER DE LA DONA EN LA SALVAGUARDA DEL PATRIMONI CULTURAL

Data

Del 20/04/2023
al 31/10/2023

Horaris

De 10:00 a 20:00

Lloc

Gotes d'arxiu

Preu

Gratuit

Idiomes

English / Castellano / Català

Accessibilitat

- Twitter
- WhatsApp

Petita mostra de diferents documents de donacions fetes per dones que visibilitza el paper de la dona en la salvaguarda del patrimoni cultural durant la primera meitat del segle XX.

A close-up portrait of a woman with short, wavy grey hair. She is looking slightly to the left of the camera with a neutral expression. The background is a soft, out-of-focus grey. The text '4. Memòria dels feminismes' is overlaid in white, sans-serif font across the lower half of the image.

4. Memòria dels feminismes

4. Memòria dels feminismes i el col·lectiu LGBTQ+.

World Center for Women's Archives.
Fundat a Nueva York el 1935 per Rosika
Schwimmer i Mary Ritter Beard

Internationaal Archief voor de Vrouwenbeweging (IAV).
Fundat el 1935 per Johanna Naber, Rosa Manus y Willemijn
Posthumus-van der Goot.

Actualment s'anomena Atria. Institute for gender equality
and women's history.

4. Memòria dels feminismes i el col·lectiu LGBTQ+.

Lesbian Herstory Archives. Fundado en Nueva York en 1974

“Our mission is to gather and preserve records of lesbian lives and activities so that future generations will have ready access to materials relevant to their lives”.

4. Memòria dels feminismes i el col·lectiu LGTBIQ+.

[QUI SOM?](#) ▾ [PROJECTES](#) ▾ [ACTIVITATS](#) ▾ [ACTUALITAT](#) ▾ [CONTACTE](#) ▾ [FES-TE SÒCIA](#)

A decorative graphic on the left side of the text block. It features a vertical strip of pink icons including a musical note, a lightbulb, a question mark, a star, a speech bubble, and a female symbol. To the right of this strip is a photograph of bookshelves with several wooden dividers. The text "Centre de Documentació de Ca la Dona" is written in a bold, black, sans-serif font. Below it, the text "treballem per tal de recollir, guardar, donar a conèixer, preservar i valorar els testimonis i les aportacions de les dones en **tots els àmbits del saber** i del fer, amb perspectiva històrica i fins a l'actualitat." is written in a smaller, black, sans-serif font.

Centre de Documentació de Ca la Dona
treballem per tal de recollir, guardar, donar a conèixer, preservar i valorar els testimonis i les aportacions de les dones en **tots els àmbits del saber** i del fer, amb perspectiva històrica i fins a l'actualitat.

4. Memòria dels feminismes i el col·lectiu LGTBIQ+.

Fils Feministes. Fem memòria, Fem Història.

ARXIVA COL·LECCIONS FONTS

Genealogia

Cerca

- Acció
- Collectius
- Cultura
- Espais
- Institució
- Jornades
- Visibilitat Lèsbica

COL·LECTIU FEMINISTA

JORNADA D'ALLIBERAMENT DE LA DONA

ANY INTERNACIONAL DONA NNUU

II JORNADA CATALANES DE LA DONA

dones en lluita

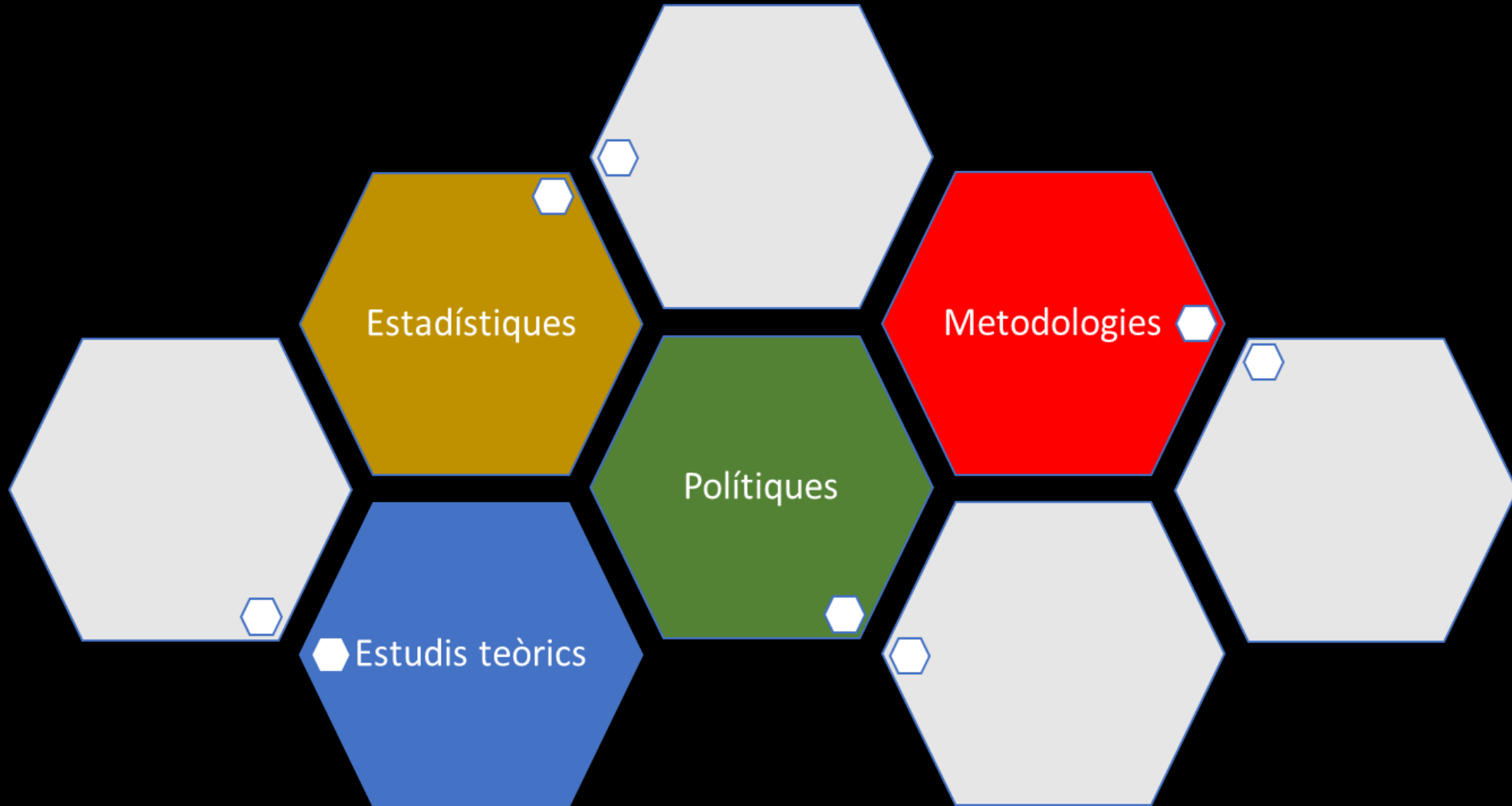
Gracia Trujillo en el *Workshop Archivas*.
Barcelona, 6 de marzo de 2020. Minuto
1:28-1:30.

https://youtu.be/z1dFUg_MQ7A?t=5234

4. Memòria dels feminismes i el col·lectiu LGTBIQ+.

- ❑ El moviment feminista crea centres lligats a l'impuls de la recerca feminista, a causa de la marginalitat en que la situen els centres oficials. Són centres híbrids entre l'activisme, centre d'investigació, centre de documentació i arxiu.
- ❑ Reconeixen l'arxiu com essencial per a les reivindicacions del col·lectiu, consolidar la seva identitat i modelar la memòria amb veu pròpia.
- ❑ El segle XXI ha vist néixer noves propostes que vinculen les reivindicacions feministes i el col·lectiu LGTBIQ des de la perspectiva de gènere interseccional
- ❑ Replantegen el concepte d'arxiu i del que és arxivable; i qüestionen les pràctiques arxivístiques heteropatriarcals tradicionals.
- ❑ Reivindiquen l'"arxiu de sentiments".

5 La perspectiva de gènere als arxius

5. Perspectiva de gènere als arxius

Polítiques públiques d'igualtat

- “c) Impulsar la recuperació de la memòria històrica de les dones amb la participació de les dones, i promoure polítiques culturals que en facin visibles les aportacions al patrimoni i a la cultura de Catalunya, i també la diversitat.” (art. 24 de la Llei 17/2015 del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes)

Pla d'Arxius i Gestió Documental de Catalunya 2030

3.2. Millorar el coneixement que es té de les persones usuàries dels arxius, per generar productes i continguts específics i fomentar la seva participació, i fer-ho considerant la perspectiva de gènere interseccional i prestant especial atenció a les peculiaritats i necessitats de diferents col·lectius.

3.2.1. (Acció 28) Ampliar el sistema de recollida de dades i alinear-lo amb els estàndards internacionals ISO per tal de conèixer amb precisió la satisfacció de les persones usuàries.

3.2.2. (Acció 29) Detectar els interessos de la ciutadania i generar informació específica per als diferents perfils d'usuaris/àries a partir d'una visió inclusiva i de gènere.

3.2.3. (Acció 30) Incorporar processos participatius per a conèixer l'opinió de la ciutadania i orientar les tasques i activitats dels arxius en temes clau com protecció del patrimoni documental, ingrés, avaluació, descripció i activitats culturals. Garantir-hi la presència equitativa de dones i homes i de les entitats que les representen.

3.2.4. (Acció 31) Fer campanyes als arxius per explicar els drets d'accés a la documentació i a la informació al conjunt de la ciutadania.

3.2. Promoure i fidelitzar l'ús dels arxius, així com la participació en les activitats que ofereixen.

3.2.1 Ampliar el sistema de recollida de dades i alinear-lo amb els estàndards internacionals ISO per tal de conèixer amb precisió la satisfacció d'usuaris.

3.2.2 Detectar els interessos de la ciutadania i generar informació específica per als diferents perfils d'usuaris a partir d'una visió inclusiva i de gènere.

3.2.3 Incorporar processos participatius per conèixer l'opinió dels ciutadans i orientar les tasques i activitats dels arxius en temes claus com protecció del patrimoni documental, ingrés, avaluació, descripció i activitats culturals.

3.2.4 Fer campanyes en els arxius per explicar al conjunt de la ciutadania els drets d'accés a la documentació i a la informació.

9. PERSPECTIVES PLURALS.

Els arxius fomenten activament la visualització de les dones en la història i la societat catalanes. L'acció dels arxius és inclusiva i promou el reconeixement dels drets de les minories socials de tot tipus.

5. Perspectiva de gènere als arxius

- Establir Plans d'Igualtat.
- Nomenar responsables d'Igualtat.
- Formar en perspectiva de gènere

- El marc a aplicar els plans d'igualtat:
  - Servei d'arxiu: personal de l'arxiu, ús del llenguatge en la comunicació, espais, atenció a les persones usuàries
  - Memòria conservada
  - Metodologia i tècniques arxivístiques i de gestió documental.

- Establir un diàleg amb la política d'igualtat de les institucions.

Polítiques d'avaluació

Quina memòria volem conservar?
Quin és el llegat que volem deixar?

- Incorporar la perspectiva de gènere en la política d'adquisició: respecte a la igualtat de gènere i el respecte a la pluralitat i a les minories.
- Revisar el concepte de "rellevància" i "d'interès històric i cultural", i afegir altres, com el de "igualtat", "diversitat" i "inclusió".
- Actitud proactiva de col·lecta de fons de dones i del moviment feminista i LGTBIQ+.
- Actitud proactiva de recollida de testimonis de dones. També de dones víctimes d'agressions.
- Michelle Caswell defensa l'"avaluació feminista" per repensar el procés i els criteris per determinar el valor arxivístic dels documents.

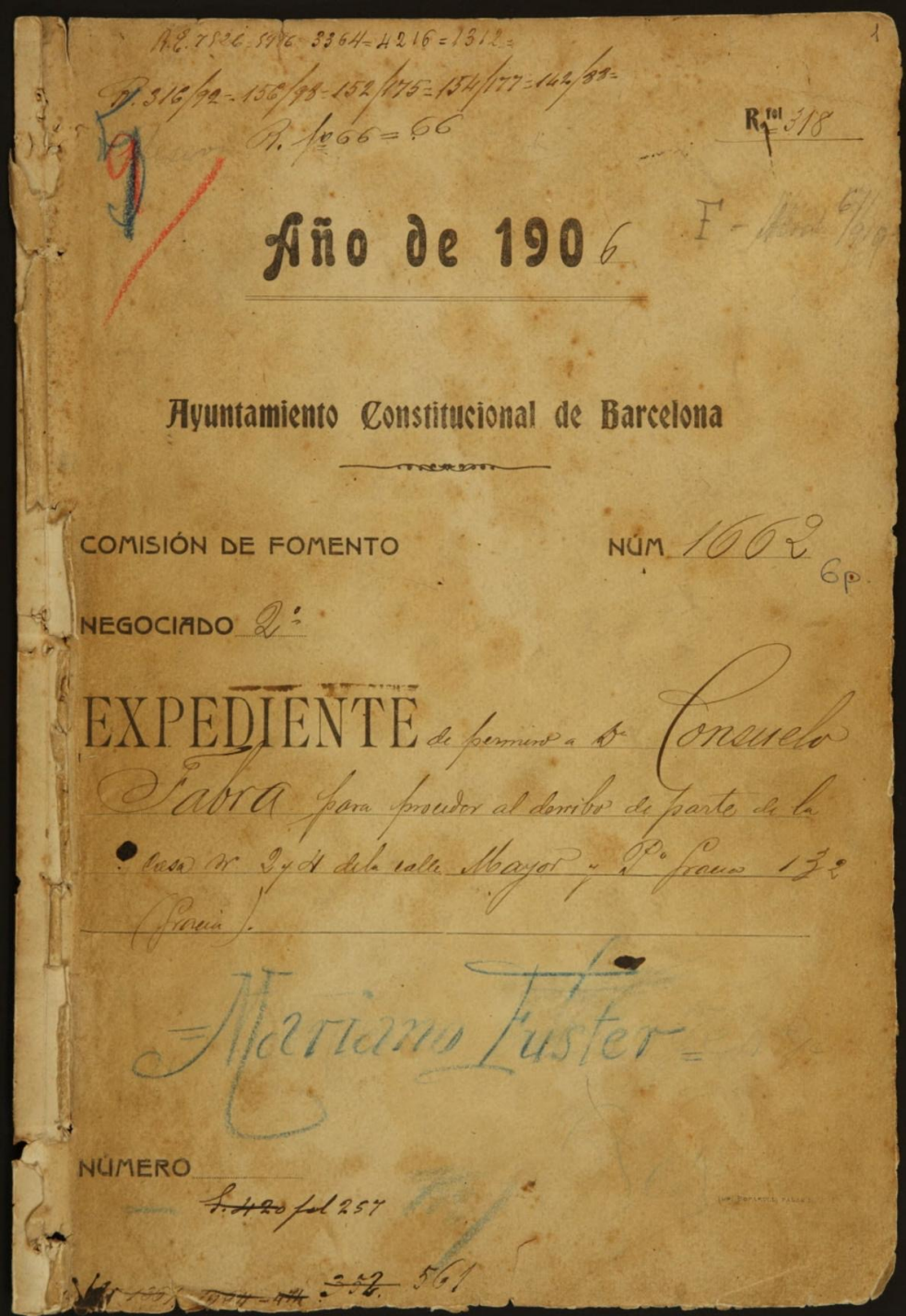

El poder dels documents per descobrir la realitat

Repensar la metodologia en clau de gènere: descripció

Passeig de Gràcia 132 i Major [ara: Gran de Gràcia] 2-4. Consuelo Fabra. Enderroc de part de la casa i construcció [Casa Fuster]

Nombre d'expedient / dossier Fo-1662/1906

Codi classificació Q127

Tipus de document Textual

Producció inicial 01/01/1906

Producció final 01/12/1906

Notes d'arxiver CD 10. Plànols a la planera: R.0001, R.0002, R.0003, , R.0004, , R.0005, R.0006, R.1291, R.0522, R.0523, R.0524, R.0525, R.0526, R.0527
CD 411 i CD 535

Notes Autor del projecte: Lluís Domènech i Montaner

Signatura topogràfica 1 - 00 - A - 05 - 00 - C - 963 ;

Productor Comissió de Foment / Productor ;

Repensar la metodologia en clau de gènere: descripció

Nom de l'objecte	Vestit de dia
Creadors	Santa Eulalia (Marca) · Formosa, Pere (Dissenyador)
Estil o període	Entre 1930 i 1939
Data de creació	1933 - 1935
Materials i tècniques	
Material	Seda, Crespó
Tema	Vestit de dia
Font d'ingrés	Heritage (Barcelona)
Forma d'ingrés	Compra
Institució	Santa Eulalia
Col·lecció	Moda
Núm. de l'objecte	MOD00104
Descripció	Vestido de día de crespón de seda estampado con dibujo de hojas y flores en negro, gris y rosado con fondo color crema claro. Manga japonesa tres cuartos terminada con una goma. Cortado al bias y con costuras vistas.

Exercici:

Analitzeu la descripció incorporant la perspectiva de gènere.

Les metadades que hi ha són suficients?

Quines afegiriu?

Arxiu Històric de Santa Eulàlia

<https://archivohistorico.santa-eulalia.com/ca/moda/#>

Repensar la metodologia en clau de gènere: descripció

Títol	Interior de la tienda de "Las Columnas"
Nom de l'objecte	Il·lustració
Data de creació	1885 - 1903
Tema	Il·lustracions
Forma d'ingrés	Santa Eulalia
Institució	Santa Eulalia
Col·lecció	Disseny
Núm. de l'objecte	LAM00478
Descripció	Ilustración en blancos, negros y marrones del interior de la tienda de "Las Columnas" en la que aparecen clientas atendidas por dependientes que les muestran los tejidos. En primer plano se puede ver una señora acompañada de una niña sentadas mientras contemplan las telas que le muestra el dependiente.

Exercici:

Analitzeu la descripció incorporant la perspectiva de gènere.

Les metadades que hi ha són suficients?

Quines afegiriu?

Arxiu Històric de Santa Eulàlia

<https://archivohistorico.santa-eulalia.com/ca/moda/#>

Repensar la metodologia en clau de gènere: descripció

Quants fons personals de dones hi ha als arxius?

Cerca avançada

Tipus de cerca Obtenir unitats documentals Obtenir fons

Cerca

Omet

Cercar a Títol Descripció

Centre

Tipus de fons

Nom del fons

Any inici

Any fi

Fons amb documentació textual

Fons amb documentació no textual

S'han trobat 1.521 fons

Descàrrega dels 1.521 fons trobats
Descàrrega dels 0 fons seleccionats

- > Centre
- > Tipus fons
- > Dates

Ordenació

1 2 3 4 5 10

801 Josep Bosch

Centre: Arxiu Municipal de Cassà de la Selva

Codi de referència: AMCS680-15

Data(es): 1901-1997

Descripció:

[NIVELL DE DESCRIPCIÓ]: Fons./ [VOLUM I SUPORT]: 0'5 m/1, paper, plàstic./ [NOM DEL(S) PRODUCTOR(S)]:

Josep Bosch i Mercader./ [HISTÒRIA DEL(S) PRODU...]

Veure més

Afegir al meu dossier

803 Enric Genoyer

Centre: Arxiu Municipal de Cassà de la Selva

Codi de referència: AMCS680-16

Data(es): 1932-1978

Descripció:

[NIVELL DE DESCRIPCIÓ]: Fons./ [VOLUM I SUPORT]: 0'8 m/1, paper; 609 negatius fotogràfics (6x9 cm); 463

positius fotogràfics (6x9)/ [NOM DEL(S) PRODU...]

Veure més

Afegir al meu dossier

Arxius en línia.

<https://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/#/cercaavancada/cerca>

Resultats de cercar tots els fons personals d'**Arxius en Línia**.

Hi ha 1521 fons trobats. Es pot cercar per tres criteris:

- L'Arxiu on es conserven els fons.
- El tipus de fons.
- Dates.

homes

Cercar a: Qualsevol camp

Tipus de document: Tots

Resultat de la cerca simple

⚠ El resultat de la cerca conté 18.652 unitats documentals i supera el nombre recomanat de visualització (1.000). Confirmeu que voleu continuar amb els criteris actuals o acoteu la cerca

✓ Sí ✗ Tornar

dones

Cercar a: Qualsevol camp

Tipus de document: Tots

Resultat de la cerca simple

⚠ El resultat de la cerca conté 23.349 unitats documentals i supera el nombre recomanat de visualització (1.000). Confirmeu que voleu continuar amb els criteris actuals o acoteu la cerca

✓ Sí ✗ Tornar

Exercici:

Resultat de la cerca per la paraula HOMES: **18.652 documents**.

Resultat de la cerca de la paraula DONES: **23.349 documents**.

Perquè creieu que hi ha més documents amb la paraula dones que amb la d'homes?

Concepto/Objeto/Acontecimiento Búsqueda

hombre Búsqueda

x Cerrar

Punto de Acceso

- Casados
- Declaración de los derechos del Hombre y del ciudadano, 1789
- Gentilhombres
- Gentilhombres de boca
- Gentilhombres de Cámara
- Gentilhombres de la Casa
- Gentilhombres de lanza
- Jueces
- Martorell, Miguel (1963-). José Sánchez-Guerra un hombre de honor (1859-1935)
- Políticos
- Varón

Concepto/Objeto/Acontecimiento Búsqueda

mujer Búsqueda

x Cerrar

Punto de Acceso

- Benavente, Jacinto (1866-1954). Al fin, Mujer
- Benavente; Jacinto (1866-1954). Algunas de las mujeres de Shakespeare
- Delincuentes (mujeres)
- Derechos de la mujer
- Feminismo
- Indias (mujeres)
- Masonería
- Mujer
- Mujeres
- Mujeres casadas
- Mujeres esclavas
- Mujeres solteras
- Picasso, Pablo (1881-1973). Gran cabeza de mujer
- Políticos
- Proyecto mujeres investigadoras

Diferències dels descriptors MUJER Y HOMBRE a Pares: Portal de Archivos Españoles.
 Exemple extret de : López Rodríguez, Olimpia (2022). “Archivística y Perspectiva de Género: Reflexiones Para Una Transformación Pendiente.”

escriptors

Cercar a: Qualsevol camp

Tipus de document: Tots

Resultat de la cerca simple

 El resultat de la cerca conté 123.300 unitats documentals i supera el nombre recomanat de visualització (1.000). Confirmeu que voleu continuar amb els criteris actuals o acoteu la cerca

 Sí Tornar

escriptores

Cercar a: Qualsevol camp

Tipus de document: Tots

Mostrar només documents digitals i/o digitalitzats

S'han trobat 35 unitats amb 90 objectes digitals associats

Descàrrega de les 35 unitats trobades
Descàrrega de les 0 unitats seleccionades

Repensar la metodologia en clau de gènere: descripció

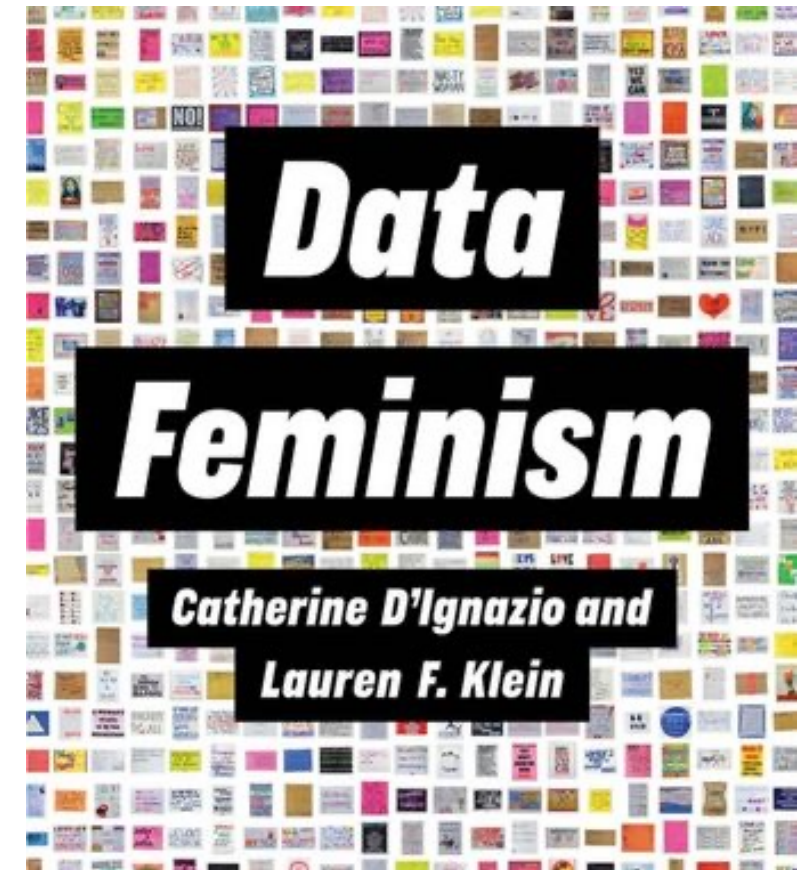
- Revisar el concepte de productor que permeti incorporar altres realitats més enllà d': organisme, persona i família.
- Descripció amb perspectiva de gènere: establiment de punts d'accés al document que ajudi a visibilitzar totes les persones implicades en l'acció que representa el document. A major inclusió, major descripció.
- Revisar les metadades: metadades necessàries per recuperar la informació desglossada per sexe.
- Ús no sexista del llenguatge: ús de termes en els llenguatges documentals que permeti localitzar homes i dones. Revisió dels quadres de classificació
- Actualitzar les normes de descripció.

Repensar la metodologia en clau de gènere: en la gestió de documents i en les dades

FEMINIST DATA MANIFEST-NO

Cifor, M., Garcia, P., Cowan, T.L., Rault, J., Sutherland, T., Chan, A., Rode, J., Hoffmann, A.L., Salehi, N., Nakamura, L. (2019). Feminist Data Manifest-No. Retrieved from: <https://www.manifestno.com/>.

6. Iniciatives

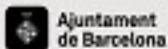
09.04 — 29.05.2024

Arxiu Nacional de Catalunya

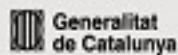
Francesca Bonnemaison Cuidadito que pincho!

DE NÚRIA BENET

COL·LABORA

ORGANITZA

Exposició 'Arxius amb

Vides documentades. Dones i documents d'arxiu

Presentació Document del dia Tots els documents

Cada dia s'activarà el document corresponent

9a JORNADA DE MUSEUS, GESTIÓ DOCUMENTAL I ARXIU

El paper de la dona en la
salvaguarda del patrimoni
cultural

20 d'abril de 2023

20.04.2023
JORNADA
VIRTUAL

6. Initiatives

The Australian Women's Register (2000). National Foundation for Australian Women.

**The Australian
Women's Register**

[Search database](#)

[Explore topics](#)

[About](#)

[Contribute](#)

Stories of Australian women, past and present.

Welcome to the Australian Women's Register, the online resource for discovering the diverse stories of Australian women and finding archival and other research resources about their lives and achievements.

[Search by Person](#)

[Search by Organisation](#)

Two women sparring with a punching bag. State Library of Queensland. Negative number 7498

6. Iniciativas

Archivos Mujeres y Género. Archivo Nacional de Chile (2011)

El Archivo...

Quiénes somos

Creado en 2011, el Archivo busca visibilizar, proteger y poner en valor las producciones culturales de las mujeres, las construcciones de género y los quehaceres femeninos.

[VER MÁS](#)

Fondos AMyG

Los fondos del Archivo de Mujeres y Géneros incluyen cartas, diarios de vida, actas, fotografías, informes, boletines y revistas, entre otros tipos documentales.

[VER MÁS](#)

Publicaciones

El Archivo de Mujeres y Géneros, desde su creación, ha impulsado la edición de algunos libros a partir de los distintos fondos que conserva.

[VER MÁS](#)

6. Iniciatives

- Recull i presenta les iniciatives de gènere / feminisme / igualtat desenvolupades pels arxius públics de Galícia.
- Recull i analitza dades quantitatives sobre la presència de dones en el sistema arxivístic gallec.
- Analitza els processos arxivístics: recollida, custòdia, servei, polítiques.
- Reflexiona sobre l'atenció a les usuàries i usuaris en els arxius
- La formació.
- Ús no sexista de la llengua.

6. Iniciatives

Arxiu Històric de Terrassa i Comarcal del Vallès Occidental

- Planificar amb perspectiva de gènere.
- Representar la diversitat de dones.
- Recollir dades desagregades per sexe
- Integrar la perspectiva de gènere en la política d'adquisicions.
- Ús de llenguatge inclusiu.
- Presència de dones en les exposicions i jornades.
- Disposar d'espai per a la cura.
- Comunicació no androcèntrica, no racista, no etnocèntrica, no LGTBfòbica.

XXVII de març de MMXIX

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural
Ave. Gaudí, 41 08001 Terrassa

XAC
Xarxa d'Arxius i Comarcals

Compromís de l'Arxiu amb

La Perspectiva de Gènere

L'Arxiu Històric de Terrassa i l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental, hem decidit donar un pas decisiu i sense retorn en el camí de la integració de la perspectiva de gènere i el respecte a la diferència.

Per a fer-lo efectiu adquirim els següents compromisos

- Planificar amb perspectiva de gènere, totes i cadascuna de les activitats que fem i a promoure-la i estendre-la a totes aquelles activitats a les que donem acollida: visibilització i presència activa de dones en ponències, xerrades, conferències, etc., tenir present els usos del temps, la conciliació de la vida laboral i familiar, integrar l'espai de cures en les activitats que organitzem, paritat en l'oferta, llenguatge inclusiu, i en definitiva, treballar

perquè el desequilibri existent pel déficit flagrant de representació pública que actualment tenen les dones, quedi superat, i fer-ho promovent les dones visibilitzades i no sexualitzades ni cosificades.

- Representar la diversitat de dones de la ciutat de Terrassa, del Vallès Occidental, del país, etc., tenint en compte les diferents edats –les dones que apareixen a les imatges acostumen a ser joves i blanques–, aspectes físics, capacitats, orígens, estrats socials, ètnies, etc.
- Potenciar la imatge no estereotipada de persones que se surten de la normativitat de gènere, sigui per la seva orientació sexual, per la seva identitat de gènere i/o expressió de gènere. Posar especial èmfasi en la visibilització de les dones lesbianes i trans.
- Respectar i promocionar activament la paritat en les activitats pròpies, i sol·licitar respecte de la paritat en les activitats acollides.
- Fer desagregació de dades per sexes, sempre en la recollida

d'informació, l'elaboració d'indicadors, etc.

- Integrar la perspectiva de gènere en la política d'adquisicions i ingressos de fons i fer polítiques proactives de cerca de fons documentals produïts per dones i/o que donin testimoni de les activitats de les dones a la nostra societat.
- Tenir cura d'utilitzar sempre un llenguatge inclusiu i respectuós amb les dones.
- Establir contacte amb les diferents entitats, institucions i col·lectius que treballin temes diversos amb perspectiva de gènere i que ens puguin facilitar recursos de referències per a facilitar ponents dones en les diferents disciplines de la cultura, la ciència, i per extensió en tots els àmbits de la vida pública.
- Connectar i coordinar-nos amb organismes públics que treballen, difonen i estenen la igualtat de gènere, l'eradicació de les violències masculistes, i la visibilització i la participació de les dones en la vida pública.

6. Iniciatives

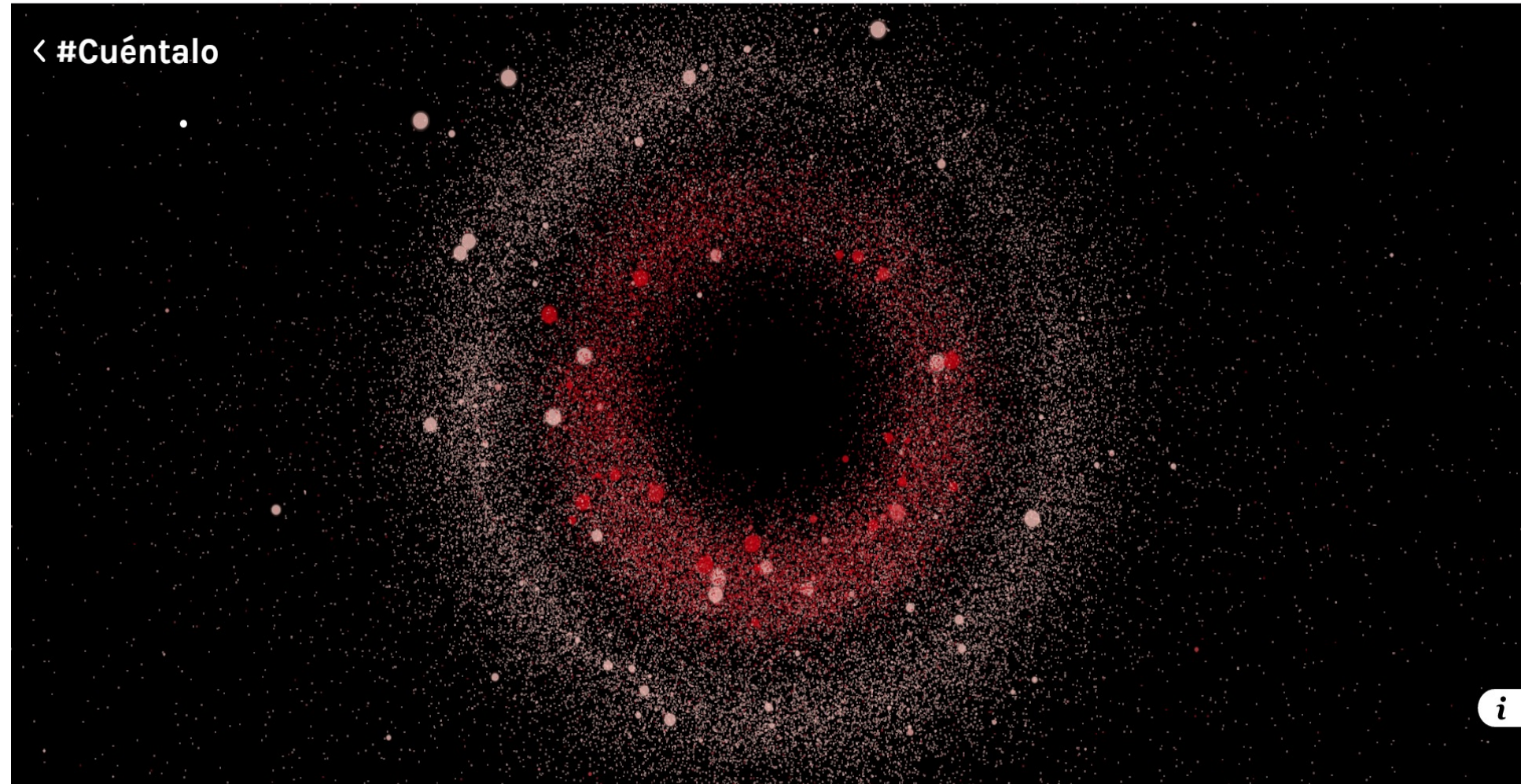
Un programa i quatre projectes:

1. La dona i la perspectiva de gènere als arxius
2. La maleta. Documents i retrats de la migració.
3. Minories sexuals, afectives i de gènere a la documentació d'arxiu.
4. EL tractament de la diversitat funcionals als fons d'arxiu.

6. Iniciatives

Iniciatives de
l'activisme
arxivístic

(<http://www.proyectocuentalo.org/>)

6. Iniciatives

8 de març | Dia Internacional de les Dones

Presentació del projecte
Pla transversal de gènere de l'Arxiu General de la Diputació de Barcelona

19 de març de 2024, a les 10 h
La cuina de l'Espai Francesca Bonnemaison

diba.cat/arxiu
diba.cat/diadones

Pla transversal de gènere. Diputació de Barcelona.
<https://www.youtube.com/watch?v=CVdf8P7iPG4>

7. A tall de conclusió

- ❖ **Reconèixer la desigualtat** en la memòria conservada que obeeix a patrons patriarcals.
- ❖ Revertir l'absència de fons personals de dones.
- ❖ Obrir els arxius públics a **l'activisme feminista i LGTBIQ+** els quals replantegen el concepte d'arxiu com a marc per reconèixer i legitimar les seves experiències
- ❖ Incorporar la perspectiva de gènere en les **polítiques nacionals** d'arxiu i gestió documental i de dades; i en els serveis d'arxius.
- ❖ Repensar la **metodologia** en clau de gènere.

7. A tall de conclusió

- ❖ L'arxiu adquireix una nova dimensió com un instrument clau de **l'acció feminista**, i de la justícia social contra la invisibilització i com a forma d'empoderament col·lectiu per explicar els fets tal com els van viure i van sentir.
- ❖ L'arxiu pot ajudar a **aflorar** la marginació, **explotació** i indefensió en què han viscut les dones.
- ❖ L'arxiu contribueix a **valorar l'aportació** de la dona a la societat.
- ❖ El feminisme com a instrument de canvi en els arxius: apostar per una arxivística més social i democràtica que incorpori la mirada feminista i de gènere des de la perspectiva interseccional per formar centres que siguin un reflex de la **pluralitat** de la societat.

8. Bibliografia

Ashton, Jenna. “Feminist Archiving [a Manifesto Continued]: Skilling for Activism and Organising.” *Australian Feminist Studies* 32, 2017 (91–92): 126–49.

Caswell, Michelle y Marika Cifor, “From human rights to feminist ethics: radical empathy in the archives”, en *Archivaria*, n.º 81, 2016, pp. 23-43.

Cifor, Marika y Stacy Wood, “Critical feminism in the Archives”, en *Journal of Critical Library and Information Studies*, 1, n.º 2, 2017. <https://doi.org/10.24242/jclis.v1i2.27.ISSN>.

Cvetkovich, Ann, *Un Archivo de sentimientos : trauma, sexualidad y culturas públicas lesbianas*. Barcelona: Edicions Bellaterra, 2018.

Dever, Maryanne, ed. *Archives and New Modes of Feminist Research*. Abingdon, Oxon: Routledge, Taylor & Francis Group. 2019.

Gomila Moll, Paula. (2020). *Geolocalització i dades obertes: un projecte per a la visibilització de la dona com a productora de fons documentals d'arxiu*. Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents; Associació d'Arxivers-Gestors de documents de Catalunya. https://arxivers.com/wp-content/uploads/2020/03/tfm_paulagomila_interactiu.pdf.

Jelin, Elizabeth, *Los trabajos de la memoria*. Madrid: Siglo XXI, 2002.

8. Bibliografia

Jornet Benito, Núria y Núria Tuset Páez, “Construint la memòria dels feminismes : arxius, biblioteques i centres de documentació. Una mirada al passat, una reflexió per al futur”, en *BiD: Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació*, n.º 36, 2016. <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.1344/BiD2016.36.9>.

Ketelaar, Eric. “Tacit narratives: The meanings of archives”, en *Archival Science*, n.º 2, 2001, pp. 131-141. <https://doi.org/10.1007/BF02435644>.

López Rodríguez, Olimpia. 2022. “Archivística y Perspectiva de Género: Reflexiones Para Una Transformación Pendiente.” *Mujeres. Espacios y Tiempos. XIV Jornadas de Castilla-La Mancha sobre investigación en Archivos. Actas. 2019*. Guadalajara: Archivo Histórico Provincial de Guadalajara, p. 75–98.

Pereira Oliveira, Dolores, Olimpia López Rodríguez, and Mariám Mariño Costales. 2019. *Informe Sobre Os Arquivos Públicos En Galicia. Unha Perspectiva de Xénero e Feminista*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega.

Ruiz Gómez, Vicenç, “Arxiu com a eina de contrapoder ciutadà”, en *Lligall : Revista Catalana d’arxivística*, núm. 43, 2019, pp. 20–49.

Schwartz, Joan M. y Terry Cook, “Archives, records, and power: The making of modern memory”, en *Archival Science*, n.º2, 2002, pp. 1-19. <https://doi.org/10.1007/BF02435628>.

Xénero e Documentación IV. Arquivos públicos e pespectiva de xénero: estado da cuestión desde Galicia. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, 2017.